

Олег Проців (м. Івано-Франківськ)

З історії мисливської зброярської фірми А. Дзіковського у Львові кінця ХІХ – початку ХХ століття

Ефективність галузі мисливського господарства тісно пов'язана з іншими галузями суспільного виробництва. Однією з найважливіших напрямів було й залишається виробництво знарядь, які забезпечують ефективне та гуманне добування дичини. Тому актуальним на цей час залишається історичний досвід організації виробництва, торгівлі та ремонту мисливської зброї Галичини кінця ХІХ – початку ХХ століття. В результаті опрацювання історичної фахової та публіцистичної літератури виявлено, що одним з найкращих прикладів ведення ефективного мисливського зброярського бізнесу досліджуваного періоду був львівський зброяр Альфред Дзіковський. Про успішність його справи свідчать чисельні похвальні грамоти та медалі.

Встановлено, що для реклами Альфред Дзіковський користувався послугами спеціалізованої мисливської періодики – часопису «Ловець», «Господарський календар», «Календар Галичанин», «Мисливський та рибальський календар», газети «Огляд» та «Львівської газети». Крім зброї власного виготовлення фірма торгувала зброєю та амуніцією відомих зброярських фірм: «Лефоше» (Lefauchaux), «Ланкастер» (Lancaster), «Кольт», «Teschner», «Dreyseg». Крім зброї та амуніції торгували також й супровідними товарами – зброярським маслом, манками, спеціалізованими мисливськими торбами та іншими аксесуарами.

Історичний досвід організації мисливського зброярства Альфреда Дзіковського є цінним для сучасних його послідовників з огляду на застосування його форм та методів організації бізнесу, а саме: реклами виробів через участь в тогочасних спеціалізованих виставках, рекламу у засобах масової інформації, через особливості організації сімейного бізнесу, організаційне реформування, використання торгової марки після смерті засновника.

Ключові слова: мисливство, Львів, Галичина, зброя, А. Дзіковський.

Oleg Protsiv

From the history of arms hunting firm of A. Dzikovskyy in Lviv in late 19th – early 20th century

The effectiveness of hunting economy is closely linked with other sectors of social production. One of the most important areas has been and continues to be the production tools that provide effective and humane bagging game. So important at this time is the historical experience of production, trade and repair of hunting weapons in Galicia late 19th - early 20th century. As a result, the historical study of professional and journalistic literature revealed that one of the best examples of effective arms hunting of doing business in study period was Alfred Dzikovskyy, Lviv gunsmith. The success of his business indicates numerous praiseworthy deeds and medals.

It was established that for advertising his business, Alfred Dzikovskyy used the services of a specialized hunting periodicals such as magazines «Catcher», «Economic Calendar», «Calendar Galychanyn», «Hunting and fishing calendar», the newspaper «Overview» and «Lviv newspaper». In its own weapons manufacturing company they traded arms and ammunition of famous gun-making companies such as «Lefoshe» (Lefauchaux), «Lancaster», «Colt», «Teschner», «Dreyseg». In addition to weapons and ammunition also they traded the related products: butter of arms, semolina, specialized hunting bags and other accessories.

The historical experience of hunting gun making of Alfred Dzikovskyy is valuable for today for his followers because of use of his forms and methods of management of business, namely advertising of products through participation in contemporary trade fairs, advertising in the media, due to the nature of the family business, organizational reform, use of the trade mark after the death of the founder.

Key words: hunting, Lviv, Galicia, weapons, A. Dzikovskyy.

Олег Процив

Из истории охотничьего оружейной фирмы А. Дзиковского во Львове конца XIX – начала XX века

Актуальным в настоящее время остается исторический опыт организации производства, торговли и ремонта охотничьего оружия Галиции конца XIX - начала XX века. В результате обработки исторической профессиональной и публицистической литературы выявлено, что одним из лучших примеров ведения эффективного охотничьего оружейного бизнеса исследуемого периода был львовский оружейник Альфред Дзиковский. Исторический опыт организации охотничьего оружейного Альфреда Дзиковского ценно для современных его последователей, учитывая применение его форм и методов организации бизнеса, а именно: рекламы изделий участием в тогдашних специализированных выставках, рекламу в средствах массовой информации, из-за особенностей организации семейного бизнеса, организационное реформирование, использование торговой марки после смерти основателя.

Ключевые слова: охота, Львов, Галичина, оружие, А. Дзиковский.

Велику роль в ефективності мисливського господарства відіграють знаряддя полювання, які використовують мисливці. Однією з найбільш розвинених фірм з виготовлення, ремонту та торгівлі зброєю кінця XIX –початку XX ст. була зброярська фірма Альфреда Дзіковського. Історія його діяльності у Львові починається з 1876 року, коли він викупив у львівського купця Боніфація Штіллера магазин зброї^{1,2}. Через два роки, у 1878 р., він організував зброярську майстерню в якій працювало 12 майстрів³.

У 1881 році у фаховому мисливському часописі Галицького мисливського товариства вперше опубліковано оголошення про реалізацію у Львові мисливських рушниць, карабінів, пістолетів та револьверів з патентованої фабрики М. Арендта у магазині А. Дзіковського за найнижчими цінами.

Як свідчить реклама, в подальшому асортимент зброї та супутніх мисливських товарів фірми був значно розширений. Зокрема, А. Дзіковський презентував свій магазин як єдиний у Галичині, в якому можна було купити зброю системи «Лефаше» (Lefauchaux) та «Ланкастер» (Lancaster) всіх відомих калібрів. Крім зброї, тут реалізовували патрони марки «Teschner» та «Dreyseg», ціна яких відповідно становила 2,20 та 3,50 золотих. Для мисливців, які набивали патрони самостійно, реалізовували дріб: 1 кг – 36 центів, а при купівлі 10 і більше кілограм була передбачена скидка до 34 центів. Вартість кілограму пороху коливалась від 1,42 до 3,60 золотих. Крім зброї магазин торгував манками для приваблювання самців козулі за ціною від 0,7 до 2 золотих. Для ширшої реклами фірма на письмову вимогу розсилала розширений прейскурант товарів та мисливський календар.

В ілюстрованому календарі «Галичанин» повідомляли, що головний магазин зброї, мисливських знарядь, а також парфумерії А. Дзіковського знаходився у Львові на вул. Кароля Людвіка, 1.

Оголошення про реалізацію у Львові мисливських рушниць, карабінів, пістолетів та револьверів з патентованої фабрики М. Арендта (Бельгія)⁴.

¹ Швагуляк-Шостак О. Курорт Боніфація. – Контракты. – 2008. – №25 (червень). – Режим доступу: archive.kontrakty.ua/gc/2008/25/18-zayavi.html?lang=ua

² Моршин-карпатська перлина про курорт Моршин на Прикарпатті – Режим доступу: marushchaksadyba.io.ua/s1683598/morshin-karpatska_perlina

³ Мисливський павільйон – Режим доступу: lvivcenter.org/uk/uid/picture/?pictureid=2535

⁴ Ogłoszenia // Łowiec – 1881. – № 1. – S.16.

Jedyny na całą Galicyę Magazyn Broni
ALFREDA DZIKOWSKIEGO
 we Lwowie

poleca na sezon polowań:

Niezawodne patроны do strzelb odtylcowych po cenach fabrycznych.

Systemu Lefauchaux.

Popielate, wytrzymałujące 1—2 strzały

Kaliber 12 14 16

za 100 sztuk zlr. 1·70 1·50 1·20

Brazowe, wytrzymałujące 3—4 strzały

Kaliber 12 14 16

za 100 sztuk zlr. 1·90 1·75 1·50

Zielone, wytrzymałujące 4—6 strzałów

Kaliber 10 12 14 16 18 20 24 28

za 100 sztuk zlr. 2·50 2·00 1·90 1·80 1·80 1·80 1·80 1·80

Systemu Lancaster.

Popielate, wytrzymałujące 1—2 strzały

Kaliber 12 14 16

za 100 sztuk zlr. 1·90 1·75 1·50

Brazowe, wytrzymałujące 3—4 strzały

Kaliber 12 14 16

za 100 sztuk zlr. 2·20 2·10 1·80

Zielone, wytrzymałujące 4—6 strzałów

Kaliber 10 12 14 16 18 20 24 28

za 100 sztuk zlr. 3·00 2·40 2·30 2·10 2·10 2·10 2·10 2·10

Patроны Teschnera Nr. 0, 1, 3, 4, 5, 100 sztuk zlr. 2·20

Dreysego 0·70, 0·71, 0·72, z przyborami 3·50

Śrót twardy angielski (Chilled Shot)

1 kilogram we wszystkich grubościach . . . . . 36 ct.

Przy odbiorze 10 kilogramów 34

Proch we wszystkich gatunkach

1 kilogram po zlr. 1·42, 1·78, 1·87, 1·96, 2·00, 2·40, 3·00.

Przybitki

w różnych gatunkach, pudełko od 30—50 ct.

Wabiki na sarny (kozły)

najdokładniej nastrojone

sztuka po ct. 70, 80, 85, zlr. 1·00, 1·50 do 2·00.

Wszelkie przybory myśliwskie.

Cennik specjalny, ilustrowany, z kalendarzem myśliwskim, na żądanie wyselam gratis i franko.

L. Zwiazkowa drukarnia we Lwowie.

Реклама магазину мисливської зброї
 Альфреда Дзіковського⁵

Для приваблення потенційних клієнтів їм надавали можливість випробувати зброю при її купівлі. Вартість одноствольних рушниць становила від 6 до 25 золотих, двостволок — 24-150 золотих, двостволки марки «Ланкастер» — 35-250 золотих, двостволки фірми «Teschner» та «Dreyseg» — 120-150 золотих. За 8-40 золотих можна було купити зброю для дітей. Вартість револьверів коливалась від 4,25 до 50 золотих.

Крім зброї можна було купити патрони до зброї всіх систем за ціною виробника. Вартість сотні патронів коливалась у межах 1,35-8 золотих. Для мисливців, які надавали перевагу споряджати патрони самостійно, реалізовували спеціальні ручні машинки за ціною 1-5 золотих. Для полювання продавали також спеціальні мисливські торби, одяг, шапки, чохла для зброї.

Реклама головного магазину мисливської зброї зброярської фірми Альфреда Дзіковського⁶.

Główny magazyn broni
 przyborów myśliwskich i do podróży oraz perfumerji
 i wszelkich artykułów toaletowych.
ALFREDA DZIKOWSKIEGO
 we Lwowie, ulica Karola Ludwika licząca 1,
 poleca wspomniane artykuły najtaniej
 mianowicie:

pod gwarancją wypróbowaną.

BRONŃ MYŚLIWSKA
 wyrobu najslawniejszych francuzkich, angielskich, belgijckich, czeskich i niemieckich fabrykantów, jako są:
 Pojednaki kaplowe . . . . . od 6 str. do 25 str.
 Dabietówki 20 80
 Dabietówki odtylcowe Lefauchaux 21 150
 Dabietówki odtylcowe Lancaster 35 250
 Dabietówki iglicowe Dreysego i Teschnera 150 150
 Dabietówki i pojedynki kalibru 12 . . . . . 8 40
 Szasce i pistolety salonne (Floberg). 650 85

REWOLWERY
 4, 5, 6, 7 i 10ciostrzalowe
 Lefauchaux, Lancaster, Scharps, Gailand, Warnaut, Baldog, Sedzri i inne do lapania i samostelnego wyrzucania iskrek od 4 str. 25 ct. do 30 str.

SPADRONY I RAPIRY
 oraz wszelkie przybory do szermierki
 Karabole do strazja polskiego i inne starozytnosci.

Niezawodne Patроны
 po cenach fabrycznych.
 Do wszystkich systemów broni i do wszystkich kalibrów setka od 1 zł. 35 ct. do 8 zł. Przybitki papendeklowe, slowce i tluszczona angielska od 25 ct. do 1 zł. 50 ct. Maszynki do robienia ładunków i wadzania kapeli od 1 zł. do 5 zł. Śrót, kule eksplodujące i zwykłe, proch i kapiele. Torby myśliwskie, kartony i paski na ładunki, siatki i troki. Futery do strzelb i rewalwerów, skórzane, bawowe i walerprofi. Paski do strzelb, gurtowa, skórzane i podszycie sukna. Kapelusze i czapki myśliwskie, kaptanki, kapury i potoczki. Relepaizne i balogi, paski do pleców, manierki, Obrósle i smycze na psy, koralce do drosury. Korlelasy i noże myśliwskie, kraszla i trabki. Galanterja myśliwka z rogów jelenich. Brzytwy najslawniejsze szwajcarskie Loozottrego od 1 — 7 ostrzy. Paski do brzytwy i rozmaite pedzle i mydla do golenia. Szczotki do włosów i do sukien, szczoteczki do zębów, do paznokci i do czyszczenia grzebieni. Grzebienie bawole, szylkretowe i z kości sloniowej. Lusterka oraz wszelkie artykuły toaletowe. Perfumy, mydla, kosmetyki, pudry, omy, szaty etc. Woda kolonjska, mielowa do ust i atolska do włosów, blansok, róż, etc.

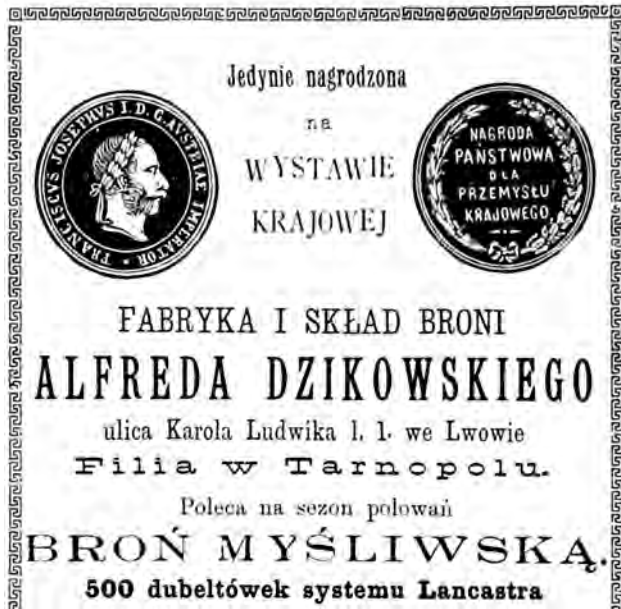
Główny skład ogni sztucznych ogrodowych i salonowych.
 Koncesjonowany własny
WARSTAT RUSZNIKARSKI
 w którym najdokładniej wykonywam, naprawiam i przerabiam
Broń wszystkich systemów
 po cenach najumiarkowańszych.
 Dokładne cenniki z kalendarzem myśliwskim rozsalam na żądanie gratis i franco.

⁵ Ogłoszenia // Łowicz — 1884. — № 8. — S.136.

⁶ Ogłoszenia // Haliczanie, kalendarz powszechny zastosowany do potrzeb wszystkich mieszkancow Galicji i ilustrowany rok pański 1883. — Lwów:, 1883.

У 1885 році з'явилась реклама фабрики та магазину зброї Альфреда Дзіковського, а також оголошення про продаж 500 рушниць. Відзначалось, що фірма отримала нагороду на крайовій виставці та має філію у Тернополі⁷.

Реклама зброярської фірми А. Дзіковського у Мисливському та рибальському календарі за 1885 р. рекламувалась мисливцям не лише різноманітні системи зброї за найнижчими цінами, але інформували, що у Тернопільській філії можна купити зброю не лише мисливцям, але й також держслужбовцям, військовим та поліціантам.

На мисливський сезон 1886/7 років для мисливців пропонувала новинку – англійський карабін системи «Кольт» вартістю 65 золотих. Тогочасний мисливський закон, на відміну від сьогочасного, не забороняв полювати вночі. Тож для мисливців пропонували спеціальні світлові прилади для полювання на кабанів, качок, гусей. Вартість приладу разом з інструкцією користування становили 1 золотий.

Реклама зброї містилась не лише у спеціалізованих мисливських виданнях, але й у суспільних та наукових, зокрема в «Огляді» («Przegląd»), що позиціонував себе як суспільно-політичний і літературний часопис. Так, у 1888 році тут подавали рекламу мисливської зброї, але, враховуючи специфіку чита-

Реклама зброярської фірми Альфреда Дзіковського⁸.

чів, наголос поставили на рекламу зброї, необхідної для захисту у випадку війни. Зокрема, пропонували револьвери у будь-якій кількості за ціною 50 золотих.

У рекламі, розміщеній у «Ловці» (1899 р.), крім асортименту мисливської зброї інформували про високі відзнаки фірми: 10 медалей. Для тих, хто цікавиться виробами фірми, у магазині можна було безоплатно отримати преїскурант на товари.

⁷ Ogłoszenia // Łowiec – 1885. – № 7. – S.120.

⁸ Kalendarz myśliwski i rybacki na rok 1885. – Lwów: Gal. Tow. Łowieckie, 1885. – S. 298.

Alfred Dzikowski
c. i k. nadworny dostawca
we Lwowie, ul. Karola Ludwika 1.

**Główny magazyn i fabryka
BRONI**

odręczniejsza dyplomem honorowym
c. k. ministerstwa handlu i 10
medalami zasługi

poleca znakomitą
broń myśliwską
oraz
AMUNICYJĘ
i wszelkie
przybory myśliwskie, łowieckie,
do konnej jazdy, szermierki i podróży po
cenach najtańszych.

Cenniki bogato ilustrowane na
ządanie gratis i franco.

Реклама фабрики та магазину зброї Альфреда Дзіковського про продаж рушниць¹¹.

Вміння та навички Альфреда Дзіковського у виробництві зброї використовували органи державної влади. Він виступав зброярсько-балістичним експертом під час судових засідань у львівських судах¹².

Про високу повагу до якості зброї свідчить оголошення про реалізацію комісійної мисливської зброї від п. Ольшевської (Львів, вул. Малецького, 10). Вона вказувала, що зброя куплена у магазині А. Дзіковського.

OKAZYA. Strzelby ze sklepu Dzikowskiego do sprzedania: dubeltówka 250 zlr., trzylufek 180 zlr., sztuciec 30 zlr. Oglądać i kupić można pod l. 10 ulica Małeckiego, Lwów, Olszewska.

Оголошення про продаж зброї з магазину А. Дзіковського¹⁴.

Alfred Dzikowski
c. i k. nadworny dostawca.
Lwów, ul. Karola Ludwika 1. 1.

→ Główny magazyn i fabryka ←
broni myśliwskiej

odręczniejsza na wystawach krajowych:
Dyplomem honorowym Wys. c. k. Ministerstwa handlu
i 10-ma medalami zasługi
poleca znakomitą
BRONŃ MYŚLIWSKĄ
jako to
Lankastrówki z kurkami i bez kurków. Sztucce, Expresy,
pojedyncze i podwójne. Trzylufki lankaster, iglicowe i hamerles. Iglcówki Teschnera. W. Collatha. Rewolwery, pistolety, floberty i t. d.
Jedyny skład fabr. łusek nabójowych i patronów ost. zych,
wielomiej

→ Przybory myśliwskie i łowieckie ←
po cenach najtańszych.

Реклама фабрики та магазину зброї Альфреда Дзіковського, де вказано, що фірма нагороджена почесним дипломом Міністерства торгівлі та 10 різними медалями¹³.

У 1903 році магазин подав рекламу про продаж різних видів пороху та патронів до мисливської зброї, відзначивши, що відповідно до розпорядження Міністерства війни від 6 травня 1902 року № 744 фірма отримала ліцензію на продаж австрійського пороху у Галичині та Буковині¹⁵.

Крім того, з реклами фірми, опублікованої у «Господарському календарі», видно зміну адреси магазину зброї.

Після смерті на 56 році життя Альфреда Дзіковського (12 жовтня 1906 року) у некролозі були перераховані всі його заслуги. Він був успішним торгівцем, членом Галицького мисливського товариства, почесним членом товариства

¹¹ Ogłoszenia // Łowiec – 1899. – № 16. – S.192.

¹² Z Izby sądowej. // Gazeta lwowska. – 1899. – № 110. – S.3.

¹³ Ogłoszenia // Łowiec – 1901. – № 1. – S.12.

¹⁴ Ogłoszenia // Łowiec – 1902. – № 20. – S.246.

¹⁵ Ogłoszenia // Łowiec – 1903. – № 9. – S.110.

!Ważne dla P. P. myśliwych!

Rozporządzeniem Wysokiego ces. król. Ministerstwa wojny, oddział VII do l. 744 z dnia 6 maja 1902 roku, otrzymał podpisany, przy swojej dotychczasowej licencji na sprzedaż prochu austriackiego również

wyłączną sprzedaż dla Galicji i Bukowiny

**zagranicznych gatunków
==prochu i patronów==**

dla wszelkiego rodzaju broni kulowej i śrótowej.

Wszelkie zamówienia z dokładnym podaniem gatunku, kalibru i systemu, z dołączeniem stosownego zadatku, będą wykonywane o ile możności jak najszybciej.

Alfred Dzikowski

— c. k. nadworny dostawca —
we Lwowie, ul. Karola Ludwika 1.

Реклама фірми Альфреда Дзіковського.

мисливців Святого Губерта, бухгалтером цих товариств, власником найкращої зброярської майстерні та магазину мисливської зброї¹⁷.

Alfred Dzikowski

kupiec, radny i obywatel m. Lwowa, wielce zasłużony członek galicyjskiego Towarzystwa łowieckiego, honorowy członek Towarzystwa myśliwskiego im. św. Huberta we Lwowie i były skarbnik obu tych Towarzystw, właściciel najlepszej pracowni rusznikarskiej i pierwszorzędnego składu broni myśliwskiej w Galicji — zmarł 12. października b. r. w 56. roku życia.

Z serdecznym żalem żegna pełnego zasług towarzysza i najżyczliwszego przyjaciela galicyjskie Towarzystwo łowieckie.
Spokój Jego duszy!

Некролог

BRONĀ

wszelkiego rodzaju, Łuski naboje i patrony ostre. Proch, śrut, kule, kabzle i przybitki. Przybory myśliwskie, łowieckie i do szermierki. Ożnie sztuczne, lampiony i balony powietrzne. Fagle smołowe do pochodów i wszelkie artykuły sportowe

poleca w największym wyborze i najtaniej

Główny Magazyn Broni
ALFREDA DZIKOWSKIEGO
o. k. nadw. dostawcy
we Lwowie, ulica Karola Ludwika L. 3.

Cenniki ilustrowane na żądanie bezpłatnie.

Реклама магазину Альфреда Дзіковського (Львів, вул. Людвіка, 3) щодо реалізації зброї та набоїв¹⁶.

Після смерті Альфреда Дзіковського його зброярську справу успадкував син Здіслав Дзіковський, який опублікував оголошення наступного змісту: «Маю честь повідомити, що буду й надалі добросовісно вести зброярську майстерню і магазин зброї А. Дзіковського з 30-літнім стажем у Львові, й триматиму високу планку батька»¹⁸.

Mam zaszczyt zawiadomić, że istniejącą we Lwowie d lat 30-tu fabrykę broni i magazyn przyborów myśliwskich pod firmą

ALFRED DZIKOWSKI

c. k. Nadworny Dostawca

rowadzić będę nadal przy współudziale dotychczasowych i pomocniczych i pod tem samem fachowem kierownictwem fabryki i warsztatów.

Proszę o obdarzenie mnie tem samem zaufaniem, ja-kiem się cieszyła firma za życia ś. p. Ojca mojego, zapewniam zaś, że będzie mojem najusilniejszym staraniem, na ufanie i względy P. T. Odbiorców w całej pełni zasłużyć.

Dr. Zdzisław Dzikowski.

Оголошення доктора Здіслава Дзіковського, сина Альфреда Дзіковського.

¹⁶ Ogłoszenia // Gospodarz kalendarz – 1906. – S.266.

¹⁷ Ogłoszenia // Łowiec – 1906. – № 20. – S.250.

¹⁸ Ogłoszenia // Łowiec – 1906. – № 24. – S.298.

Через два роки по смерті Альфреда Дзіковського відповідно до рішення крайового суду від 20 вересня 1908 року було зареєстроване господарське товариство «Альфред Дзіковський» (Львів, вул. Кароля Людвіка, 3) з правом торгівлі та ремонту зброї¹⁹, що свідчить, про високу довіру до його імені. Акціонерами фірми були Здіслав Дзіковський, Казимир Табачковський та Ришард Сарторі²⁰. Про відмінну якість зброї, яку виготовляв А. Дзіковський, свідчить також реклама Ришарда Сарторі, багаторічного партнера та технічного директора керівника фірми А. Дзіковського.

Оголошення Я. Сарторі (Львів, вул. Куркова, 2) – багаторічного партнера та технічного керівника фірми А. Дзіковського з рекламою власної зброярської фірми, що реалізує порох, зброю, мисливські знаряддя, оптичні приціли²¹.

У рекламі від 1908 року відзначалось, що фірма Альфреда Дзіковського була єдиною у Галичині фабрикою зброї, відзначеної на виставках найвищими нагородами, і була генеральним представником у Галичині та Буковині фабрик зброї Зауера та Коллатха²².

Реклама зброярської фірми Альфреда Дзіковського²⁴.

Реклама фірми (Альфреда Дзіковського) «Alfred Dzikowski».

Оголошення зброярської майстерні (Альфреда Дзіковського) «Alfred Dzikowski» про реалізацію відомого засобу для чищення зброї «BALISTOLU – KLEWERA»²³.

У 1915 році господарське товариство А. Дзіковського було перереєстроване на Галицьку мисливську спілку.

Оголошення Галицької мисливської спілки – правонаступниці фірми А. Дзіковського (Львів, вул. Кароля Людвіка, 1) про наявність спортивних товарів найкращої якості²⁵.

¹⁹ Dział IV. Przemysł metalowy. Rusznikarstwo (broń myśliwska). // Skorowidz przemyslowo-handlowy Krolestwa Galicji II wydanie. Lwów:1912. – S.458.

²⁰ Ogłoszenia // Gazeta lwowska. – 1908. – № 261. – S.10.

²¹ Ogłoszenia // Łowiec – 1921. – № 3. – S.8.

²² Ogłoszenia // Łowiec – 1908. – № 1. – S.12.

²³ Ogłoszenia // Łowiec – 1908. – № 19. – S.230.

²⁴ Gospodarz kalendarz – 1909.

²⁵ Ogłoszenia // Łowiec – 1915. – № 1. – S.1.

**Galiczyjska
Spółka Myśliwska**
przedtem A. Dzikowski
we Lwowie, ul. Karola Ludwika 1.

zawiadamia
P. T. Myśliwych,

że uzyskała zezwolenie c. k. Władz na sprzedaż amunicji i posiada niekiedy na składzie

wszelkie naboje śrutowe (dymne i bezdymne, prócz kal. 16).

Wielki wybór: artykułów sportowych, wyrobów skórzanych, torb, waliz i kufrów, łasek, parasoli, bronzów, perfum, przyborów toaletowych, naczessów, termoforów, flaszek polowych, manierek, latarek, smarów na obuwie, mydeł, past i t. p.

Towar pierwszej jakości.

 Ceny umiarkowane.

Оголошення Галицької мисливської спілки – правонаступниці фірми А. Дзіковські (Львів, вул. Кароля Людвіка, 1) про великий вибір набоїв до мисливської зброї²⁶.

Добре ім'я Альфреда Дзіковського експлуатували й у Другій Речі Посполитій. У 1922 році в часописі «Ловець» опублікували оголошення про реалізацію зброї за адресою: вул. Легіонів, 3, з зауваженням, що тут знаходилась мисливська спілка імені А. Дзіковського.

Broń palną
wszelkich systemów naprawia i sprzedaje;
! dostarcza wszelkich przyborów myśliwskich !!
Magazyn broni, Lwów, ul. Legionów, 1. 3.
(Były lokal Spółki myśliwskiej)
Przedtem firma A. Dzikowski.

²⁶ Ogłoszenia // Łowiec – 1917. – № 7-8. – S.49.

²⁷ Ogłoszenia // Łowiec – 1922. – № 1. – S.12.

²⁸ Ogłoszenia // Łowiec – 1921. – № 3. – S.8.

²⁹ Ogłoszenia // Łowiec – 1935. – № 3. – S.36.

Broń palną
wszelkich systemów naprawia, sprzedaje
nową sprowadzoną z zagranicy
oraz przybory myśliwskie
Pracownia rusznikarska
:: Lwów, ul. Legionów 3. ::

Оголошення зброярської фірми (Львів, вул. Легіонів, 3) про реалізацію мисливської зброї різних фірм²⁸.

NA TOKI

KARABINKI 5-strzałowe na naboje Vierlinga
KARABINKI z lunetami na naboje Hornet
KARABINKI Winczestra 10-strzałowe
KARABINKI Simsona
KARABINKI Savage 250—300

poleca
E. DMYTRACH Lwów, Legionów 3

Реклама магазину Е. Дмитраха про продаж зброї (Львів, вул. Легіонів, 3)²⁹.

Також для популяризації мисливської зброї використовували виставки, де зброярі мали можливість представити власну продукцію. Так, у 1882 році в Перемишлі проходила промислова виставка, в якій взяв участь львівський зброяр Альфред Дзіковський. Газета Львівська відзначала, що представлену ним зброю розмістили в окремому сейфі, а сумарна вартість цієї зброї складала 1500 золотих. В кулуарах говорили, що найкращою зброярською фірмою у Львові є фірма Т. Вішновецького, що перейшла у власність А. Мольнара, але й надалі виробляє дуже якісну

Реклама магазину зброї по вул. Легіонів, 3, Львів²⁷.

зброю³⁰. На наступній виставці у Кракові у 1887 року директор зброярської фірми А. Дзіковського А. Табачковський³¹ отримав 2 дукати премії та похвальну грамоту за відмінну якість зброї³².

На загальногосподарській Галицькій виставці 1894 року у Львові були відзначені й зброярські фірми. Зокрема, Теофіл Жировський – суддя на крайовій виставці, відзначав, що на виставці проходили випробування зброї львівських фірм А. Дзіковського, Шадковського та Копчинського. На його думку, зброя фірми Альфреда Дзіковського є найкращою. Під час випробувань на показових стрільбах по мішенях всі 8 пострілів поцілили у чорне коло мішені, а при пострілі у мішень зайця з відстані 36 метрів дробом № 4 попадання становило від 24 до 34 дробинок. З цієї відстані дріб пробивав 100 листів паперу і, на думку автора, якщо б ще було додано 30 аркушів, він їх також пробивав б. Якість зброї фірм Шадковського та Копчинського також є відмінною, але їх ціна є вищою³³. Про слушність думки судді свідчить той факт, що представлені експонати майстерні Альфреда Дзіковського були відзначені бронзовою медаллю Міністра рільництва Австрії³⁴.

Крім виставок мисливську зброю у Львові представляли в мисливському музеї, який діяв при Львівській лісовій школі. Для організації мисливського музею журнал «Ловець» звертався

Екслібрис А. Дзіковського

до своїх читачів з проханням направляти до Львівської лісової школи стару зброю різних систем, мисливські знаряддя, а саме: сітки, сільця, конфісковані у браконьєрів, а також різні роги, шкіри, клики³⁵. Учні у цій школі вивчали із способами поводження зі зброєю. А оскільки школа власної зброї не мала, то позичали її у торговців та графа В. Дідушицького. Тож організація мисливського музею сприяла б вивченню мисливської науки³⁶.

Слід відзначити, що Альфред Дзіковський був бібліофілом. Книги з його приватної бібліотеки на мисливську тематику з його екслібрисом розійшлись по книгозбірнях.

Отже, зброярська фірма Альфреда Дзіковського спричинилась до розвитку мисливського галузі Галичини, про що свідчать чисельні нагороди з виставок, відгуки у пресі тощо. З метою розширення торгівлі зброєю та набоями широко застосовували рекламу виробів як у фахових мисливських виданнях, так і суспільно-політичних та у господарських календарях.

References

Shvahulyak-Shostak O., (2008) „Kurort Bonifat-siya.” Kontrakty, [Online], vol . 25 (cherven’) available at: archive.kontrakty.ua/gc/2008/25/18-zayavi.html?lang=ua

Morshyn-karpat-s'ka perlyna pro kurort Morshyn na Prykarpatti, [Online], available at: marushchaksadyba.io.ua/s1683598/morshin-karpatska_perlyna

Myslyvs'kyu pavil'yon, , [Online], available at: lvivcenter.org/uk/uid/picture/?pictureid=2535

„Kalendarz myśliwski i rybacki na rok 1885.” (1885), Lwów: Gal. Tow. Łowieckie., – pp. 298.

Dział IV. Przemysł metalowy. Rusznikarstwo (broń myśliwska). (1912), „Skorowidz przemyslowo-handlowy Krolestwa Galicyi II wydanie.” Lwów, pp. 458.

Żurowski Teofil. Korespondencye (1894), „Łowiec”, vol. 9. – pp. 142.

Korespondencye (1894), „Łowiec”, vol. 10. – pp. 157.

³⁰ Wystawa w Przemysłu. // Gazeta lwowska. – 1882. – № 207.– S.3.

³¹ Wystawa krajowa. Kraków dnia 19. września. // Gazeta Narodowa. – 1887. – № 215.– S.1-2.

³² Wystawa krajowa w Krakowie. // Gazeta lwowska. – 1887. – № 211.– S.5.

³³ Żurowski Teofil. Korespondencye // Łowiec – 1894. – № 9. – S.142.

³⁴ Korespondencye// Łowiec – 1894. – № 10. – S.157.

³⁵ Sprawy galic. towarzystwa łowieckiego //Łowiec. – 1882. – № 11. – s.161.

³⁶ Sprawozdanie stenograficzne z Walnego zgromadzenia galic. Towarzystwa łowieckiego z dnia 14. października 1882//Łowiec. – 1882. – № 11. – Dodatek nadzwyczajny do N 11